

UNA VISIÓ DE MANRESA

(QUATRE VEL·LEITATS FILOSÒFIQUES A L'ENTORN DE QUATRE FOTOGRAFIES)

Il·lustrar un article amb unes quantes fotografies, és una cosa del tot enraonada i escaient. Ara, això de fer un article per a il·lustrar unes fotografies ja és francament arriscat i, en certa manera, pot sentir un precedent ben desmoralitzador. I si aquestes fotografies són les d'una ciutat vista a vol d'ocell, qui us garantitza que la literatura que en surti no tingui un cert regust de Cocteau o de Gómez de La Serna? Certament, es necessita posseir una sensibilitat ben asserenada per esguardar un panorama en aeroplà — encara que sigui per aproximació, com en aquest cas — i escriure després quatre coses perfectament normals i que toquin de peus a terra — entengui's que no cerquem la paradoxa.

De totes maneres, tinc de confessar que,

en aquest precís moment, seria per a mi un alt motiu d'orgull, de posseir la fèrtil imaginació del meu amic J. V. Foix, posem per cas. Jo sóc dels que creuen que, davant d'un espectacle extraordinari, l'home ha de reaccionar d'una manera extraordinària. A Marck Twain li parlaren un dia de les catarates del Niàgara. «Si, ja estan bé — comentà el gran humorista — però a mi m'agrada més la xocolata desfeta». Vet ací una opinió sincera, feliç, apropiada, plena de caràcter i de color. Un home vulgar, davant les catarates del Niàgara reaccionarà d'una manera vulgar. «És esplendorós, superb», dirà, i després farà una vaga referència als grans espectacles de la Naturalesa. Aquest home, dit sigui entre nosaltres, no té cap mena d'imaginació. Les catarates del Niàgara són una cosa

MANRESA. — Vista parcial. A primer terme l'antic convent del Carme i al fons la Seu

Fot. Gaspar

MANRESA. — Plaça Major i Casa la Ciutat

Fot. Gaspar

prou fora del corrent, perquè la literatura que es faci al seu entorn pugui tenir així mateix un caire perfectament extraordinari. Parlar de la xocolata desfeta davant d'aquests enormes salts d'aigua resulta, al meu entendre, molt més entonat i de bon gust que no pas l'agafar un to ple de solemnitat i de respectuosa erudició.

Jo no diré que aquestes fotografies que ara tinc damunt la taula posseeixin una força emotiva prou important per a empenye'm cap els viaranyis rellescós del surrealisme. Però sí que tenen un no sé què d'anormal i d'inversemblant que m'encomana una febreta plena de nebulositats. Aquesta Seu que es retalla amb una precisió geomètrica damunt

MANRESA. — Salt dels Gossos

Fot. Gaspar

MANRESA. — La Cova de Sant Ignasi

Fot. Gaspar

del fons vague i inconcret del paisatge, no em produeix, ho creurieu?, cap mena d'inquietud mística. Les coses, vistes des d'enlaire, agafen tot un altre to i tota una altra grandesa que no pas esguardades de terra estant. Aquesta mateixa Seu, que a centenars de vegades ens ha imposat amb la seva dolça majestat, ara se'ns apareix en una actitud ardidament combativa. Més que una pregària, sembla un repte. Efectes d'òptica? Qui sap! Potser aquesta elevació material ens ofereix una manera més clara de veure les coses...

Els nostres ulls eren avesats al panorama de la ciutat, en els seus aspectes més diversos. Aquestes vistes a vol d'ocell ens presenten una Manresa nova, en el sentit més material de la paraula. Si haguéssim de fer cas de la filosofia de Fraccaroli, ara diríem que aquesta Manresa no té res a veure amb aquella altra Manresa que tots coneixem. «La veritat canvia a cada punt de contacte de la realitat amb la vida.» Però no ens enganyem. Això és Manresa, una altra visió

de Manresa, si voleu. Nosaltres, en el nostre trist egoïsme, ens havíem imaginat de connectar pe a pa la ciutat nadiua. Ha calgut només que un parell d'homes ardits s'enfilesin en un estre volador per a mostrar-nos tot un món nou que teníem a ran d'ulls i que encara no havíem vist.

Quina lliçó més depriment i més significativa a l'hora! Mantes vegades ens pensem tenir-ho tot resolt, i vet ací que la més petita circumstància es basta per a tirar en orris tot el pedestal del nostre innocent orgull, per a mostrar-nos-en tota la seva crueltat la nostra tremenda insignificància.

Potser ens hem embrancat en unes elocucions massa trascendentals. Segurament ens hauríem sortit molt més airosos de la nostra feina si ens haguéssim limitat a dir: «En la fotografia de mà dreta hom pot admirar el bell panorama que ofereix.., etc.» I anar continuant d'aquesta guisa.

JOSEP M.ª PLANAS